

EDITORIAL

DIRECTOR I. CONST. GIORNEI	PROPRIETATEA EDITURII „NAȚIONAL-CIORNEI” S. A. R.	Redacția și Administrația
ANUL III No. 16 NOEMBRIE 1939	BULETIN DE INFORMAȚIUNI EDITORIALE ȘI DE LIBRĂRIE	BUCUREȘTI, I
	Inscris la Tribunalul Ilfov S. I. Com. sub No. 146/938	Strada Sf. Vineri No. 12

487613

LECTURA EXTRAȘCOLARA

Inceputul unui nou sezon literar impune, în fiecare an, problema acută a lecturii diferite pentru cititorii diverși.

Sunt atâtea categorii de cititori, încât sarcina celui care se angajează să le ofere o carte, nu este deloc ușoară.

Într-adevăr, complexitatea problemei își are origina în primul rând în diversitatea de conformațiuni intelectuale pe care o prezintă cititorii și, mai ales, în pregătirea și intuiția celor cari recomandă cartea. De aceea, am socotit ca indispensabilă — pentru perfecționarea sistemului de distribuție a operelor literare — o strângere a contactului dintre editor și librar.

În ce constă acest contact și care este rațiunea lui? Mai întâi trebuie să se știe că literatura nu este o marfă oarecare, pe care cumpărătorul o poate recunoaște după anumite semne cari îi arată calitatea. Coperța unei cărți, purtând în mod obișnuit titlul ei și numele autorului, închide totdeauna un mister în care pătrunzi cu curiozitate. Sunt cărți cari apar cu titluri senzaționale și aceasta determină vânzarea. Alte cărți au titluri inexpresive, și atunci intervine librarul, care, în majoritatea cazurilor, o recunoaștem, dă dovadă de experiență și de o remarcabilă intuiție în alegerea cărților și recomandarea lor diverșelor categorii de cititori.

Aceste considerente ne-au determinat să le adresăm acest buletin, oricâteori lansăm o carte nouă, și-atunci punem în cunoștință pe cei cari o difuzează, cu valoarea și cuprinsul acestei cărți.

Sunt opere cari se adresează unei anumite categorii de cititori, și înțelegem ca ele să ajungă în mâna celui căruia îi este destinată. Numai așa se ridică treptele eșafodajului unei culturi.

În lumina celor expuse mai sus, domnii

librari au înțeles de ce lectura extrașcolară a fost și este una din preocupările noastre de seamă. Importanța cărții adresată școlarului n'a scăpat nimănui. Se știe prea bine că literatura are și ea forme de expresie diferite și că de modul cum este oferită unui cititor fără prea multă experiență, depinde viitoarea sa formație spirituală. În acest sens, librăria este un vehicul cultural, iar librarul un propovăduitor de cultură, care trebuie să aibe o înaltă conștiință a rolului său.

Prezentând, deci, cărțile noastre, le facilităm sarcina în inițierea operei, pentru a o difuza așa cum se cuvine.

Am arătat că, în dorința noastră de a forma spiritul celor ce vor fi chemați mai târziu să creeze cultura românească, am dat o deosebită atenție lecturii extrașcolare, alegând cu multă chibzuință opere de netăgăduită valoare literară și documentară. Pagini ațese din trecutul nostru au fost „Doamna Elena Czuczul” de Lucia Borș, „Aventuroasa viață a lui Despot-Vodă” de Romulus Seișeanu, „Viața Spătarului Milesco” de Radu Boureanu, „Domnița Rală Caragea” de Petru Manoliu, etc., etc.

Acum, pe linia acelorși preocupări, oferim lucrarea cu totul excepțională a d-lui Dumitru Almaș asupra vieții lui „Miron Costin”. Tânărul scriitor a îmbinat datele istorice cu darul ales de povestitor, evocând nu numai figura singulară a lui Miron Costin, ci și întreaga epocă corespunzătoare.

În pagina doua a acestei publicațiuni, dăm un tablou al cărților apărute în Editura noastră, cari se pretează de a fi recomandate elevilor de liceu. Păstrați acest tablou și recomandați aceste opere cu conștiința că contribuiți astfel la opera noastră de culturalizare.

EXTRAS DIN CATALOGUL GENERAL

AL CĂRȚILOR LITERARE PENTRU LECTURA EXTRAȘCOLARĂ

CURS INFERIOR

CLASA I - II

ROMULUS CIOFLEC
SUB SOARELE POLAR

FENIMORE COOPER
CORSARUL ROȘU
PILOTUL

TITELA COL. HAQUÉ
CLOPOTEI DE AUR

ERICH KÄSTNER
PRICHIDUȚA ȘI ANTON

KARIN MICHAELIS
COPIII DIN DANEMARCA

MONA RĂDULESCU
GREȘALA MOȘNEAGULUI
UMBRELE NOPTII

JULES VERNE
O AVENTURĂ ÎN JURUL MĂRII NEGRE
OPT SUTE LEGHE PE AMAZON

CLASA III - IV

I. A. BASSARABESCU - V. V. HANEȘ
ANTOLOGIA SCRITORILOR ROMÂNI

MIHAIL SADOVEANU
MĂRIA SA PUIUL PĂDURII
CUIBUL ÎNVAZIILOR

PROFIRA SADOVEANU
NAUFRAGIAȚII DELA AUKLAND

CURS SUPERIOR

DUMITRU ALMAȘ
MIRON COSTIN

I. A. BASSARABESCU - V. V. HANEȘ
ANTOLOGIA SCRITORILOR ROMÂNI

RADU BOUREANU
VIAȚA SPĂTARULUI MILESCU

G. CĂLINESCU
EMINESCU - POEZII

GH. CORNEANU
VIAȚA LUI I. HELIADE RĂDULESCU

SERGIU DAN - ROMULUS DIANU
NASTRATIN ȘI TIMPUL SĂU

PETRU MANOLIU
DOMNIȚA RALU CARAGEA

CEZAR PETRESCU
ROMANUL LUI EMINESCU

MIHAIL SADOVEANU
ZODIA CANCERULUI

ROMULUS SEIȘEANU
VIAȚA LUI DESPOT-VODĂ

DUFF COOPER
TALLEYRAND

ANDRÉ MAUROIS
ISTORIA ANGLIEI

RUDYARD KIPLING
K I M e.d. III.

AXEL MUNTHE
CARTEA DELA SAN MICHELE

EDITURA „NAȚIONALĂ-CIORNEI” S. A.

lansează următoarele noutăți literare

DEALUL PERJIILOR

de GEORGETA MIRCEA CANCICOV

Vieța satului a fost un subiect larg de inspirație pentru mulți din scriitorii noștri. Atâția poeți, cari au descris această vieță, au repetat vorbirea sătenilor, dar nu așa cum grăiesc ei, țărani, ci cum ar fi grăit ei, poeții, dacă ar fi fost țărani. Doamna Georgeta Mircea Cancicov este singura care a îndrăznit să vorbească așa cum vorbesc țărani. Câteva cuvinte, câteva întorsături de frază, exprimă vieța așa cum se desfășoară în satul românesc.

„Dealul Perjilor”, ca și „Poenii”, ca și „Moldovenii”, are această caracteristică care face din lucrările d-nei Cancicov cărți de valoare.

Satul Dealul Perjilor, cocoțat pe dealul pe care în loc de perje cresc mere, este format din câteva gospodării răzlețe, animate de vieța intensă, caracteristică satelor. Din paralelismul pe care autoarea îl face între două bătrâne și doi tineri țărani din acest sat, reese tabloul firesc al unei lumi care ne este atât de puțin cunoscută.

Cele două bătrâne, Mândița, și Vasilca, sunt văduve și superstițioase. Amândouă au câte un băiat care trăiește la oraș. Fiii lor, despre cari se învrednicesc să vorbească cât e ziua de mare, vin rar în sat, singuri, neînsoțiți de nevestele lor și pleacă totdeauna de acasă cu brațele încercate, căci „ce-i lucrat de mâna mamei, nu cumperi cu mii de bani”. Atâta timp cât sunt cu ele, Mândița și Vasilca au siguranța că sunt iubite de copiii lor. Dar de îndată ce ei se îndepărtează de sat, începe să le roadă îndoiala: „Nu vezi, fă, că nici nu-și aduc nevestele să ne cunoască”. —, Ai haz, Vasilco, că li-e rușine că suntem țărance, hai? sau: „Iaca, să ai copii. Tot fără ei rămâi”. — „Păi, degeaba, zău, atâta chin: sau e război, sau se înstrăinează. Și, pe urmă, noi târâim oasele bătrâneții, fără să vie măcar des să ne îndutcească zilele”.

Dar necazurile de zi de zi le fac să uite durerile pricinuite de fii. În sat n'a plouat de mult și dacă nu plouă în câteva zile, se strică păpușoiul. Nori sunt pe cer, dar colo, departe,

tocmai deasupra Văii Merilor. I-a uitat, se vede, Dumnezeu. Vasilca și Mândița se roagă cu glas tare și plângăreț către Domnul, să aducă și pe la ei norii cei de deasupra Văii Merilor. Dar Atotputernicul își râde, parcă, de ele, căci cerul, puțin întunecat, se limpezește iară, iar răcoarea ce începuse să plutească în văzduh, lăsă loc căldurii înăbușitoare dinainte. Văzând acestea, babele iau o hotărâre gravă: — „Ei, atunci lele Mândiță, hai să facem înmormântare de păpuși, cu bocitoare și pace. Hai! Dacă n'o ploua cu găluști, să nu mai îmi zici pe nume”. Și imediat ce făcură păpușile și le îngropară în ogradă, începu să toarne o ploaie cu grindina ca pumnul, de înecă satul. S'a mâniat Dumnezeu că au făcut farmece. Cu acelaș glas plângăreț cu care s'au rugat pentru ploaie, acum babele se roagă de iertăciune.

Și iață că norii încep să se risipească, iar la orizont se ivește curcubeul prevestitor de vreme bună.

Dar în sat nu trăiesc numai babe văduve și superstițioase.

Ilinca este o fată tânără și frumoasă. Ii place să hoinărească prin pădure și să imite glasul păsărilor, la care întotdeauna primește răspuns. Intr'o zi descoperă că răspunsul la strigătele ei nu este ciripit de păsări, ci strigătul unui flăcău din Valea Merilor, paznic de pădure. Flăcăul este logodit, dar Ilinca îl ispitește, căci e frumoasă. Seara, fata se culcă pe prispă și când tatăl ei adoarme, se furișează în pădure, la cel care i-a plăcut. Cornul lui Lisandru sună însă în altă pădure, mai departe. Il caută până'n zori, alergând dintr'o pădure într'alta, dar nu izbutește să-l găsească decât a doua zi, când, reluându-și plimbarea prin codru, la strigătul ei, Lisandru răspunde cu glas meșteșugit, întocmai ca o pasăre.

Stilul curgător al doamnei Georgeta Mircea Cancicov, împreună cu umorul ce se desprinde din paginile volumului, fac din „Dealul Perjilor” o lectură plăcută.

La școala iezuită din Bar, printre colegienii, feciori de nobili polonezi, este și tânărul Mironașco Costin, feciorul hatmanului Costin, pribeag din țara Moldovei.

După terminarea cursurilor, Miron Costin a căpătat învoire să meargă acasă. Dar aci e mare tristețe: avuțiile au scăzut cu totul, prietenii de pribegie au sărăcit și dinspre Moldova nu se arată niciun semn de iertare. Cu toții tânjesc după oamenii, pământul și cerul de dincolo de Nistru pe care părintele lui Mironașco le evocă foarte des. Cunoaște istoria Moldovei dela descălecat, așa cum a auzit-o din bătrâni și cum i-a mai fost citită de prin letopisețele ce se află pe la unii boeri, dieci ori călugări în mănăstiri. Miron Costin a mai adăugat la aceste știri, lucruri aflate din istoricii poloni.

La vârsta de 19 ani, Miron Costin, cu îngăduința lui Vasile Lupu, trece vadul Nistrului. Sură, cetatea Hotinului stă muiață pe dâmbul celalt, mândră, temeinică, oglindindu-se în apa lină.

A trecut pe podul de bărci și a pășit pe pământ moldovenesc. A îngenunchiat la umbra schitului de lângă cetate și s'a rugat. Pentru el, pentru Moldova, pentru liniștea și pacea lumii. Și-a regăsit țara, pământul? Pământul bun cu miroznă tare de cimbru și busuioc, pământul Moldovei...

Și-a regăsit pământul din care a plecat prea devreme, când încă nu deschisese ochii nici spre cer, nici spre lume; a regăsit țara în care până acum trăise numai în vis; a regăsit oamenii despre cari a auzit multe povestiri. Aleargă prin ogoare, mângâie cu privirea lanurile de grâu, orz și seară, se culcă pe covorul fânețelor verzi, spuzite cu cele mai felurite flori, apoi aleargă cu calul în goana cea mai mare pe drumaguri și poteci singuratic, să soarbă cu pieptul, să cuprindă cu ochii tot văzduhul și tot cuprinsul Moldovei. Ii e dragă țara asta fiindcă-i așa cum a înțeles-o din cuvintele părintelui pribeag, fiindcă-i așa cum a visat-o.

Din această visare îl smulge fratele său, Alexandru, care vine să-l ia la Iași, aproape de scaunul domniei, să se pregătească pentru urcușul dregătorilor.

Ceea ce nu i-a plăcut aci au fost unele moravuri noi, unele părături și unele intrigi pe cari nu le pricepe. De asemeni mai e supărat că mulți din boerii cei mari și Vasile Vodă însuși, tăifăsuiesc mai bucuros în graiul celor din Pind, o grecească stricată care nu aduce nici pe departe cu minunatul grai al lui Herodot și Homer, așa cum l-a învățat el la Bar.

Aci în Iași, tânărul Miron Costin a intrat în

MIRON

de DUMI

strănsă prietenie cu Iordache și Toma Cantacuzino. În casa lor a cunoscut pe toți boerii mai de seamă ai țării și tot aci a aflat și moravurile și obiceiurile locului.

Încep luptele pentru tron dintre Vasile Lupu și Gheorghe Ștefan și în ziua de Paști, clopotele bat în toată Moldova: clopote de biruință pentru unul, de îngropăciune pentru altul.

Abea venit în țara atât de mult râvnită și pribegia începe iarăși. Și'n toată schimbarea de domnie, Miron Costin va însemna în izvodul său, pe care-l poartă cu dânsul, toate faptele prinse din învălmășeala de întâmplări repezi. Aceste însemnări îl vor ajuta să-și limpezească unele gânduri și-l pregătesc pentru letopisețul pe care va să-l scrie cândva.

În vremea asta de necurmăte prefaceri, sufletul lui Miron Costin, ca un copac tânăr și mlădios în mijlocul furtunilor, se apleacă spre toate zările și nișăeri nu găsește sprijinul trebuitor statornicirii. A sosit în Moldova tocmai când începuse surparea lui Vasile Vodă. Nici domnia lui Gheorghe Ștefan nu este întemeiată. Mereu colindă zăzani și iscoade rele, mișună purtători de zvonuri felurite.

Se schimbă domni, Țara este veșnic pradată de Tătari, Cazaci, Poloni, Turci.

În șase ani, trei schimbări de domnie. Câte vor mai fi până la sfârșitul vieții? În timpul domniei lui Ștefăniță Vodă Lupu, Miron Costin face parte din divan ca paharnic al doilea, iar sub domnul următor, Istratie Dabija Vodă, pârcaľab de Hotin.

Cu toate că-i venit în țară de zece ani, Miron Costin își ia acum răgazul să viziteze Sucevița care l-a fermecat prin zugrăveala bisericii, pe dimăuntru și pe dinafară, în minunate culori asemeni cerului și câmpului.

A rugat pe un călugăr să-i lămurească icoană cu icoană. Și'n inima lui Miron Costin a răsărit, puternică, ideea de a scrie un letopiseț al acestei țări, chiar dintru începutul ei, ca să lămurească lumea și să dărâme unele ocări și basme ce s'au adus neamului nostru de istorici băsmuitori și amăgei, cum este Simion Dascălul, acest adăugitor al letopisețului lui Ureche. S'a încredințat din vorbele starețului că înainte de a-și începe cronica, se cuvine mai întâi să cerceteze cu de-a-măruntul țara, s'o vadă cu proprii săi ochi. A vizitat Voronețul, Moldovița... Gura Humorului, Dragomirna, și a aflat în peregrinările sale, un popor drept, blajin, care

COSTIN

CU ALMAȘ

are parte numai de împilări, de munciri și chinuri, un popor pe care nu-l înțeleg nici fiii lui, necum străinii.

Stă în cumpănă cugetul și i se pare grea dar nestrămutată datoria de a scrie pătimirile și bucuriile neamului moldovenesc, muntenesc și ardelenesc, arătând că toți sunt Români, lămurind de unde sunt veniți întru aceste părți și din ce neam coboară. Odată și odată va birui gândul.

Dar împrejurările sunt mereu vitregi. Miron Costin înțelege că trebuie să dea o luptă crâncenă contra Turcilor, cu cari Țările Române împreună cu Ardealul, sunt nevoite să lupte alături de ei contra creștinilor. Va lupta din răpuzeri pentru scuturarea asupritoarei jugurii turcești, dar până la sfârșit nu va reuși. Îi va sta mereu în cale neînțelegerile dintre boeri, dintre domni, dintre creștini în general.

Țara e smulsă dela munca ei spornică și-i târâtă în războaie cari se termină cu prădăciuni interne, cu secarea tuturor avuțiilor și cari nu folosesc decât păgânilor, iar atunci când aceștia sunt înfrânți de către creștini, domnii plătesc înfrângerea cu pierderea capului ori a tronului.

Timpul trece. Miron Costin este înălțat la dregătoria de vel comis, dându-i-se spre administrare o mare parte din averile domniei.

Se schimbă și domnul: sfatul țării pune în scaun pe Duca Vodă, fost vistiernic. Apreciindu-l mult pe Miron Costin, îl ridică la dregătoria de vel paharnic și apoi, în scurtă vreme, ia vornicia Țării de sus. La 33 ani este mare vornic, adică stăpân pe o jumătate de țară, întrebat la sfaturi domnești. Divanul începe să-i dea cuvenită ascultare, boierii tineri și bătrâni îl inconjoară cu încredere și-l copleșesc cu măgulitoare laude pentru tot ce spune și tot ce face. Dar Miron Costin s'a folosit mai ales de prietenia cu Dosoftei, călugărul dela Pobrata, ajuns mai apoi episcop al Romanului și mai târziu mitropolit. Prietenia între dânsii a crescut și s'a întărit mai ales atunci când și-au mărturisit că amândoi hrănesc același gând: să înalțe sufletul și să lumineze mintea boerilor și a norodului din această țară, prin tipărirea cărților.

Dar nici domnia lui Duca Vodă nu durează mult și tronul e ocupat de Alexandru Iliș, în timpul căruia, Miron Costin este vornic al țării de jos. După trei ani, Duca revine pe tron.

Îl frământă gândurile. Neliniștea i-a crescut,

mare, în suflet. Nădejtile în vremuri mai bune s'au ofilit, ca frunzele în vifornița toamnei. Această neliniște îl va urmări până la sfârșitul vieții. Duca Vodă nu este omul pe care-l aștepta. Lăcomia de bani îi strică firea: îl asprește, îl face să uite o mulțime de promisiuni de bună și gospodărească domnie. Miron Costin caută să-l întoarcă la calea cea bună. Mazălit Duca Vodă, urmează Antonie Vodă Ruset. Miron Costin este alături de acest domn nou, bun, dar este împotriva fiilor acestuia, vestitul beizade Alecu Ruset, care prin purtările lui desmățate, jignește simțul demnității multor oameni și strică multe case boerești. Zădarnic cearcă să-l convingă pe domn că feciorii trebuie să se cumintească. Incearcă toate mijloacele de convingere. Când a pierdut orice nădejde, uneltește împotriva domniei. Este prima oară când face asta: se ridică împotriva unui uns al lui D-zeu. Și fapta asta îi va mustra, până la sfârșitul vieții, cugetul.

Domnia cea nouă a Ducăi Vodă e și mai rea. Firea domnului e tot mai greu de înțeles. Miron Costin se sbate între evenimentele din ce în ce mai vitrege și mai grele și între ambițiile Ducăi Vodă din ce în ce mai mescchine. De aici încolo începe tot mai pronunțată politica filo-creștină a marelui logofăt. Va lua parte la asediul Vienei și armata lui Duca Vodă dar, împreună cu Șerban Cantacuzino, va ajuta într'ascuns pe creștini. La întoarcerea în țară, ca o ispășire, va suferi alături de Duca Vodă umilința dela Domnești, va merge în toiul iernii până în Polonia și va fi adăpostit de Craiul Sobieski la Dașov, castelul regal și locul de pribegie unde Miron Costin va scrie cronică Moldovei și a Munteniei, în versuri polone, ca să atragă spre țara astă oropsită privirile binevoitoare ale puternicului crai. A luptat cu spada, acum luptă și cu pana. Trimis în Moldova, începe o nouă luptă, lupta diplomatică pentru atragerea Moldovei în sfera creștinilor. Întâmpină opoziția vicleană a câtorva boieri, între care Iordache Vistiernicul Ruset și Lupu Hatmanul Bogdan, care-l conving pe Constantin Vodă Cantemir să rămână credincios Turcilor. Se pornește în divan o nemiloasă urzeală împotriva Costineștilor. Câtăva vreme lupta se dă dârză. Birue intriga meșteșugit țesută, birue Iordache Ruset și Turcii. Miron Costin, tot mai aprig apărător al ideilor lui, tot mai dornic de a scrie cronică și de a lega într-un mănunchi frumos toată povestea neamului românesc, cade victimă unei porunci dată în grabă, de un domn nehotărît. La 59 de ani piere una din cele mai mari și mai curate figuri ale istoriei noastre.

SINCLAIR LEWIS

MARTIN ARROWSMITH

TRADUCERE DE
ANA COSTIN

Una din cărțile cele mai mult citite peste Ocean și în Europa chiar, a fost romanul „*Martin Arrowsmith*” de Sinclair Lewis. Dacă toate celelalte cărți ale lui Lewis impresionează prin realismul lor, prin înclinarea democratică și sinceră a opiniilor lui, prin sentimentalismul firesc uman al eroilor — romanul de față interesează la fel de mult marele public prin *descrierea vieții pasionante a savantului*, cât și publicul intelectual prin evocarea adevărată și plină de amănunte științifice pe care o vor savura toți cei cari au venit cât de puțin în contact cu știința și influențele ei în mediul înconjurător.

Martin Arrowsmith este un copil orfan care dă o mână de ajutor în cabinetul doctorului Wickerson din orașul său natal Elc Mills. De câte ori rămâne singur acasă, Martin se cufundă în citirea tratatelor de medicină... pe cari nu le pricepe, căci are numai patrusprezece ani. Dar nu-i vine să le lase din mână. Doc Wickerson — căruia nu-i displace din când în când să tragă la măsă — îi prezice că va ajunge un medic vestit, și va câștiga zece mii de dolari pe an... Dar nu asta îl frământă pe tânărul Martin Arrowsmith. El nu aspiră la câștigul bănesc, a cărui valoare n'a avut când s'o cunoască. Il arde în suflet dorul de a *ști*, de a pătrunde tainele trupului omenesc și ale dușmanilor lui veșnici: microbii.

Iată-l în 1905 student al facultății de Medicină din Winnemac. Profesorul cel mai temut este savantul Max Gottlieb care nu-l socotește încă apt ca să-l primească să lucreze în laboratorul său.

Peste câțiva ani... savantul acesta își va iubi elevul mai mult ca pe propriul său fiu și toate meandrele vieții lor le vor contopi suflătele în aceleași bucurii și suferințe. După logodna lui cu o colegă studentă, de un caracter superficial, meschin și complet opus lui, se îndrăgostește de o tânără infirmieră, Leora, pe care o va iubi în toată căs-

nicia lor. Tipul acestei femei este atât de luminos, atât de sincer și grav, și atât de proaspăt în toate manifestările ei dealungul întregului roman, încât nu credem să mai existe unul asemănător în toată literatura.

Când Leora moare în Antile, printr'un accident stupid din timpul epidemiei de ciumă pe care o combate misiunea al cărei șef este Martin Arrowsmith, odată cu dispariția ei parcă ni se rupe o fâșie din suflet și nouă cititorilor, atât de aproape o simțim pe această minunăție Lee. După un stagiu de medic practician pe care Martin îl face în Wheatsylvania, fieful socrilor săi, unde are mult de suferit depe urma îngustimei burgheze a locuitorilor, după peregrinări prin diferite provincii și laboratoare care-i solicită știința pentru o exploatare remunerată bănească — Martin ajunge la New-York unde își împlinește visul: are un laborator *al său* în care își urmărește pasiunile sale cercetări. E deocamdată liniștit și senin. Dar în Antile izbucnește o epidemie de ciumă. Oamenii de știință sunt chemați pe dată, și însuși Max Gottlieb îl îndeamnă să accepte misiunea. După o muncă de câteva luni la Saint-Hubert, epidemia este stărpită, Martin se întoarce în America, dar toată energia lui se sfărâmasese în mii de bucăți: Lee și cei mai buni prieteni ai lui muriseră. O miliardară americană își ia sarcina să-i readucă dorul de viață... Se căsătoresc, au și un copil dar Martin nu e omul care să se mulțumească într'o viață luxoasă și parasitară. Divorțează și își reia din nou cursul vieții sale de savant, pasionat numai de natură, de adevăr, de știință, alături de bunul său prieten Terry Wickett — cu care va evoca adeseori amintirea dragei și micii sale Leora...

Intr'o foarte bună traducere românească, datorită doamnei Ana Costin, cartea aceasta poate satisface exigențele literare ale celui mai rafinat public.

ALDOUS HUXLEY
DOUA SAU TREI GRAȚII

TRADUCERE DE
JUL. GIURGEA

Acțiunea acestui roman se desfășoară în Londra de după războiu.

Grace Pedlley este soția unui om, pe care, în naivitatea celor 18 ani ce-i avusese atunci când îi ceruse mâna, credea că-l iubește. Soțul ei îi dăruise trei copii, crescuți de guvernante, căci mama lor, din pricina firei nehotărâte și caracterului ei special ce o făceau să trăiască absentă de realitate, îi neglija complet. După 6 ani dela căsătorie, soțul ei o iubea cu aceeași pasiune ca la început și ea continua să-l admire, și admirând personalitatea lui, să creadă că-l iubește. Dar căsnicia lor devenise, prin lipsa de intimitate dintre ei, ceva superficial.

Atunci când Wilkes, un prieten al fratelui ei, îi face cunoștința, găsește în ea, tocmai din cauza lipsei de calități și slăbiciunii ce o manifestă, o ființă simpatică.

Dela prima lor convorbire, care alunecă pe făgașul amintirilor, i se apropie sufletește, devenind pentru ea un prieten sincer. Fiind un fin psiholog, el își dă seama dela început de prăpastia ce se căsca între cei doi soți. Simpatia ca și mila ce-i purta, îl făceau să creadă că începe a o iubi. Ei sunt mereu împreună: la plimbări, la spectacole, aproape în orice moment liber, când se adănceau în discuții despre dragoste sau muzică. El reușește astfel, prin importanța care-i dă, să o facă să trăiască mai real, mai puțin absent ca înainte.

În curând însă Grace face cunoștința cu Rodney Clegg, un pictor care a reușit să se releve prin pictura care-i plăcea s'o numească „modernă”. Dar nu numai pictura ci și viața ce o ducea era „modernă”, căci Clegg, pe lângă picturile care nu reprezentau decât femei goale, era și un bărbat frumos care își pierdea nopțile în petreceri și orgii. Grace, captivată de acest om „vivant” și neobișnuit ei, îi devine amantă.

În noua lume a pictorului, Grace devine o femeie „modernă”, în înțelesul pe care-l dă Clegg cuvântului: se fardează mult, se îmbracă excentric și decoltat, ia parte la toate seratele „artistice” și, mai cu seamă, flirtează.

Prietenia dintre Grace și Wilkes se destramă, iar acesta, peste puțin timp, se căsătorește. Timpul trece... El n'o mai vede pe Grace decât târziu, după ce aflase că pictorul o în-

locuise cu alta. Găsește în locul prietenei de odinioară, o femeie cu experiență, care știe să-și ascundă durerea sub un înveliș de fard și în dosul unui zâmbet. Grace râdea, flirta, se atașa de oricine-i eșia în cale, ca o sfidare parcă față de vieța care părea să-i fie protivnică.

Cu această revedere, prietenia dintre Grace și Wilkes fu reinodată. În casa lui, Grace cunoscu pe Kingham. Se agătă de el, cum obișnuia să se alipească de fiecare bărbat, cu disperarea naufragiatului. Flirtul dela început, deveni pentru ea o dragoste nebună și ireală. Nu mai era iubirea fizică și trecătoare ce i-o purtase lui Clegg, era pasiunea în expresia ei superlativă. Simțea că fără el n'ar mai putea trăi. Kingham este însă o fire ironică, de o ironie brutală. Pentru el iubirea lor era un viciu, era satisfacerea unui individ din el care-și cerea tributul. Pasiunea ei, duioșia cu care i se da era motiv de ironie și glume.

După ce o silește să spună adevărul bărbatului ei și să plece de acasă, Kingham pretextând cu veșnicul lui „viciu care prea mult satisfăcut devine vătămător”, o părăsește. Pentru Grace aceasta era lovitura supremă. Sufletul îi era distrus de decepția primei iubiri adevărate. Cu ochii pe urmele aceluia ce-l mai iubește încă, se încleștează cu mâinile pe marginea ferestrei și se pregătește să se arunce în gol. Dar Wilkes, prietenul ei devotat din totdeauna, stă de veghe și o oprește la timp dela gestul necugetat.

O întrebare se naște infricoșător de amenințătoare: Ce va face?

O pagină de note după care Wilkes, atingând clapele, scoate din pian o melodie duioasă, îi inspiră răspunsul. Acolo printre note sunt scrise două cuvinte: „Da capo”. Da capo, deci. Dela început alături de soțul ei care după toate cele întâmplare o așteaptă cu brațele deschise pline de dragoste, dela început, alături de copiii care așa cum îi neglija, își doreau mama.

Conflictul profund sufletesc, îmbinat cu o putere neasemuită de a descrie personagiile, fac din lucrarea lui Huxley, o carte de mare valoare.

INFORMAȚIUNI EDITORIALE

REMITENDE ȘCOLARE

Atragem atențiunea domnilor Librari să ne trimeată — *cel mai târziu până la 20 Noembrie a. c.* — toate manualele școlare pe cari le mai au în depozit, atât cele de *curs secundar* (gimnaziu și licee teoretice) cât și cele de *curs comercial, normal și industrial*.

Rugăm foarte mult a nu depăși acest termen, întrucât, dat fiind expirarea aprobărilor tuturor manualelor, suntem obligați să facem socotelile cu autorii noștri.

Dacă în alți ani am tolerat să vă rămâe în depozit unele manuale, anul acesta ne este imposibil să procedăm la fel. Pentru că vom fi nevoiți să plătim drepturi de autor și pentru manualele cari stau la Dv., deci pentru manuale nevândute, vă atragem atențiunea că *după 20 Noembrie a. c. nu vom mai primi, sub niciun motiv, vreo remitență de cărți școlare.*

CASA SCRITORILOR

Referitor la ultima circulară adresată domnilor Librari de către Asociația Editorilor Români cu privire la timbrarea cărților

- a. de domeniul public
- b. traduceri

ne facem o datorie semnalându-vă la rândul nostru următoarele:

Toate *traducerile* și cărțile de *domeniul public* primite *după* data de 6 Iunie a. c. trebuiesc timbrate cu Timbrul Casei Scriitorilor astfel:

Dacă prețul este de Lei 1 — 50 se pune timbru de Lei 1, —
 " " " " " 51 — 100 " " " " " 2. —
 " " " " " 101 — " " " " " 3. —

Aceste timbre vi le puteți procura dela Casa Centrală a Asigurărilor Sociale din orașul Dv.

Deoarece noi am început timbrarea cărților la 23 August, d-nii Librari trebuie să timbreze toate traducerile și cărțile de domeniul public pe cari le-au primit între 6 Iunie și 23 August a. c.

OFICIILE PE DECEMBRIE

Ca în toți anii, Editura „Naționala-Ciornei” va face în luna Decembrie două oficii literare. Primul va fi alcătuit din două cărți de copii și anume:

ALICE ÎN ȚARA MINUNILOR

de celebrul scriitor englez Lewis Carroll și
CENUȘEREAȘA ȘI ALTE POVEȘTI
 de Frații Grimm

Am ales special acești autori, ei fiind consacrați în Anglia și Germania și nentrețuți în arta cu care știu să povestească copiilor.

Ambele volume vor apare în formatul mare, special cărților de acest gen, și vor fi ilustrate cu planșe în 3 și 4 culori.

Al doilea oficiu va fi alcătuit din următoarele volume literare:

MATEI MILLO ȘI TIMPUL SAU

în care cunoscutul scriitor Ioan Masoff ne desvăluie pagini fermecătoare din trecutul teatrului românesc și viața celui mai reprezentativ actor, precursor al teatrului nostru de azi.

JUAN ÎN AMERICA

de Eric Linklater
 o frescă inedită, plină de spirit, a vieții americane contemporane.

BIZANȚ

de Charles Diehl
 istoria celui mai cultural oraș din orientul Europei, capitala Imperiului Bizantin; mărirea și decadența acestui imperiu, civilizația și influența bizantină în toate domeniile: artistic, cultural, social, politic — o carte care va interesa în cel mai înalt grad pe toți cititorii cari doresc să se instruiască.

DISTINCTIUNI ACORDATE DE GUVERNUL FRANCEZ

Aflăm cu multă plăcere că guvernul francez a binevoit să acorde „Legiunea de Onoare” D-lor **Nic. Ionnițiu**, Directorul Editurii „Cartea Românească” și **S. Ciornei**, Administratorul Delegat al Soc. „Agenția Română Hachette” și Editura „Naționala-Ciornei”.

Ne bucură că aceste distincțiuni au fost acordate în lumea librărească acestor două personalități reprezentative, cari, printr-o activitate dărză și necontenită, au izbutit să se ridice, din librari detașiști, până la acest înalt post de comandă care însemnează atât de mult în cultura țării noastre. Felicităm călduros pe noii Membri ai Legiunii de Onoare și le dorim ca această înaltă distincție să constituie un stimulent pentru ridicarea în cât mai mare prestigiu a acestui nobil comerț: librăria și editura românească.